

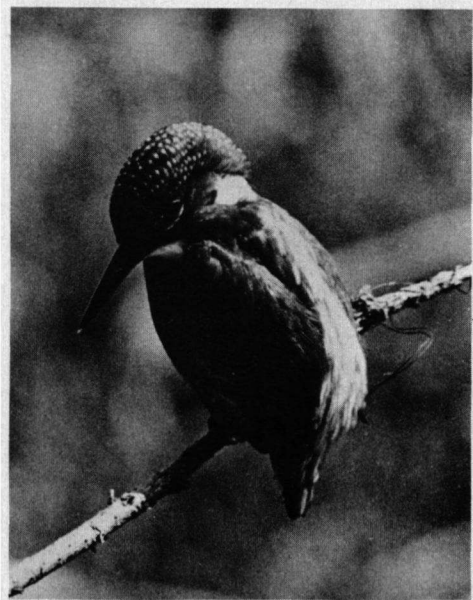
Een dag bij de IJsvogels

P. F. J. Wouters

Dit jaar hadden wij (F. Wouters, F. Notenborn en ondergetekende) onze speciale aandacht aan de IJsvogels willen besteden op onze weekendwandelingen die wij op enkele uitzonderingen na elke zaterdag- en zondagmorgen maakten en nog maken.

Op de landkaart van Zuid Limburg, onder de lijn Maastricht-Heerlen, hadden wij alle beekjes nauwkeurig genoteerd. Toen zijn wij begonnen met onze speurtochten. Na zo'n maand zagen wij onze eerste IJsvogel en wel op 13 april 1975. Dat was even een blauwe schim, toen hij laag over het water wegvloog. De tweede keer dat was op 22 juni 1975 aan een heel ander beekje zagen wij hem wat beter, maar ook nu weer in de vlucht. Daarna volgden de waarnemingen elkaar sneller op. Nu kunnen wij zes plaatsen aanwijzen waar met zekerheid een IJsvogel voorkomt. Op alle plaatsen hebben wij hem meerdere malen geobserveerd.

Nadat wij de zaterdag er voor weer eens tevergeefs hadden geprobeerd om goed

Met zijn lange dolkvormige snavel draaide hij dan eens naar links, dan eens naar rechts. Goor (Helmond), zomer 1973.

Foto: P. Otten

Plotseling zat hij daar op zijn vistak.

Foto: P. F. J. Wouters

verscholen in een schuilhutje foto's te maken van de IJsvogel, hadden wij een week later weer samen een afspraak gemaakt. Aan het zelfde beekje waar wij de IJsvogel (2 exemplaren) reeds vele malen geobserveerd hadden. Wij wilden ons geluk weer proberen.

Wij wisten hier enkel 'vistakken'. Deze noemden wij zo omdat wij hen daar herhaaldelijk op hadden zien zitten en dan duurde het niet lang of hij dook het water in en kwam even later met een visje te voorschijn.

In tegenstelling tot verleden week hadden wij ons schuilhutje nu reeds een hele week opgesteld op ± 7 meters van de vistak waar wij hem verwachtten. Dit keer hadden wij een andere vistak gekozen dan verleden week. Zondags hadden wij van een afstand hem hierop herhaaldelijk zien zitten.

Bij onze aankomst was het intussen 7.00 uur geworden en alvorens wij met ons fototoestel, statief, 400 mm telelens en 85-205 mm telezoomlens bij het schuilhutje waren, begon de dag reeds goed door te breken. Volgens afspraak was ik de eerste die plaats nam in de schuilhut.

Mijn 'assistenten' legden nog even de laatste hand aan de schuilhut nadat ik er in was gekropen en zo'n 75 meters stroomopwaarts bonden zij een plasticzak om de vistak aldaar. Hiermee wilden wij voorkomen dat hij daar zou gaan zitten. Daar hadden wij verleden week ons geluk geprobeerd, echter zonder resultaat. Zij verwijderden zich tot op $\pm$ 250 meters en van daaruit verscholen tussen enkele struiken konden zij met de kijker onze gekozen vistak en mij in mijn schuilplaats in het oog houden.

Van het eerste uur stelden wij ons niet veel voor, vooral ook omdat het nog erg donker was om te fotograferen.

Ik zat echter nauwelijks 20 minuten in mijn schuilhutje of ik hoorde plots de IJsvogel al roepend 'tiet-tiet', komen aanvliegen. Hij nam precies midden in beeld plaats dus op 'onze' vistak. Even gunde ik hem de tijd aan de lens te wennen, hiervoor had hij echter de minste of geen aandacht. Wel had hij die voor het water onder zich. Zijn kop met zijn lange dolkvormige snavel draaide hij, dan eens naar links, dan een naar rechts. Ondertussen maakte hij met zijn gehele lichaam, maar vooral met zijn kop schokkende bewegingen.

Ondanks de geringe belichting waagde ik het toch enkele foto's te maken, hetgeen met een sluitertijd van 1/8 seconde en een diafragma van 5,6 moest gebeuren. De minste of geringste beweging van de vogel zou een wazige foto opleveren, maar dit wilde ik risikereren.

Nadat hij $\pm$ 3 minuten naar het water had gekeken volgde zijn eerste duik. Hij vloog van de tak iets omhoog en dan pijlrecht omlaag zijn hals gestrekt. Hierbij ging hij helemaal onder en het had succes, met een visje van zo'n 5 à 6 cm ging hij weer terug naar de vistak. De vis werd dwars (horizontaal) in de bek gehouden en naar het puntje van de snavel gebracht. Deze werd nu, dan links, dan rechts tegen de tak geslagen waarop de vogel zat. Met felle bewegingen en vanuit mijn schuilhutje was de slag van het visje tegen de tak duidelijk te horen. Enkele keren links en enkele keren rechts totdat de vis, die in het begin zich hevig in de snavel verzette en wild 'kronkelde', de tegenstand had opgegeven. Nu werd hij in de snavel gedraaid en met de kop naar de IJsvogel toe in een slok doorgeslikt. De vogel poetste daarna zijn verenpak en vloog

toen weg. Dit alles duurde zo'n 10 minuten.

Na een uur had de IJsvogel drie keer op onze vistak plaatsgenomen en had ook even zo veel keren een visje uit het water gehaald.

Toen het inmiddels 10 uur was geworden (de tijd was omgevlogen) en de IJsvogel weer eens voor mij had plaatsgenomen, sperde hij enkele keren zijn bek ver open. Dit deed mij aan een soort 'geeuwen' denken, maal al spoedig kreeg ik de ware oorzaak te zien. Toen hij weer zijn bek opende, rolde er nu een braakbal uit, deze viel in het water onder hem. Van dit gebeuren kon ik ook een foto maken. Na ongeveer 3½ uur, de film (36 opnamen) was vol, kroop ik uit mijn schuilplaats om plaats te maken voor mijn tochtgenoten want die wilden dit alles ook wel eens van zo dichtbij zien. Ook zij kregen ruimschoots de gelegenheid, want nadat ik hen goed verborgen had achtergelaten, duurde het ongeveer 20 minuten of ook zij kregen dit alles van zo nabij te zien. De zon was daarna inmiddels zo hoog aan de hemel gekomen, dat wanneer de IJsvogel op onze vistak ging zitten, hij in het volle zonlicht zat. Ook hiervan maakten wij enkele foto's en wij probeerden het in het water duiken te fotograferen, maar dat zal nog wel vele dagen en menig uur geduld kosten. Die plaats is namelijk niet van te voren te bepalen als hij op de tak boven het water zit.

Tegen 14.00 uur, nadat wij ook enkele foto's van een Grote Gele Kwikstaart hadden gemaakt die op onze vistak was komen zitten, gingen wij met twee volle films en een enorme fijne ervaring huiswaarts. Een dag om nooit te vergeten. In bovenstaand verslag zijn geen plaatsnamen vermeld, om de IJsvogel niet door vele nieuwsgierige lezers te verstoren. De ware vogelliefhebbers vinden door geduldig speuren en observeren de plaatsen toch wel.

● P. F. J. Wouters, Achtbunderstraat 61, Klimmen.

Duitse handel in Russische bosvogels

Een standhouder bij de 14. Inter-Zoo (stand IV/295), de groothandelaar in dieren Julius Mohr, biedt in zijn prijslijst van mei 1976 o.m. aan: '*Russische Waldvögel evtl. wieder ab Oktober*'. Er blijkt in Duitsland dus nog een levendige handel in Europese vogels te zijn! Er dienen spoedig stappen te worden ondernomen om hieraan een einde te maken.